

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

Ж.БАЛАСАГЫН атындагы КЫРГЫЗ УЛУТТУК УНИВЕРСИТЕТИ

ЭКОНОМИКА ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ

СУНУШТАЛДЫ

Ж. Баласагын атындагы
КУУнун ОУК төрагасы
э.и.к., доц. Курамаева Э. Д.

Э. Д. Курамаева
«18» 09 20__-ж.

БЕКИТЕМ

Ж. Баласагын атындагы
КУУнун ЭЖМнун директору жана
ОК төрагасы
э.и.к., проф. Алымкулова Н.М.

Н.М. Алымкулова
«__» __ 20__-ж.

**БАКАЛАВРДЫ ДАЯРДОО
ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАСЫНЫН
ПРОГРАММАСЫ**

580100 Экономика Багыттары

"Салык жана салык салуу", "Ишкананы башкаруу экономикасы", "Банк иши", "Финансы жана кредит", "Бухгалтердик эсеп, талдоо жана аудит", "Дүйнөлүк экономика" даярдоо профилдери:

Программа КР ББЖИМ тарабынан 1578/1-жылдын 21-сентябрындагы 2021-жылдын буйругу менен бекитилген КР ЖКБ МББСнын негизинде түзүлгөн.

Программаны иштеп чыгуучулар:

э.и.д., проф. Ботобеков А., э.и.д., проф. Алыбаев Дж.Б.,
э.и.д., проф. Есеналиева Б.Б., э.и.к., доц. Секиева Р.А.

Экономика жогорку мектебинин окуу-усулдук комиссиясы жактырылды
Протокол №1 «18» 09 20__-ж.

Курамаева Э. Д.
(ОУК төрагасынын колу)

Бишкек – 2024-ж.

1. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫН МАКСАТЫ

Өндүрүштүк практика жогорку кесиптик билим берүүнүн (ЖКББ НББП) билим берүү программасынын курамдык бөлүгү жана "Экономика" 580100 багытындагы бакалаврларды даярдоо процессинин маанилүү элементтеринин бири болуп саналат.

Өндүрүштүк практика кийинки максаттарда жүргүзүлөт:

- алган теориялык билимдерди бекемдөө, кеңейтүү жана тереңдетүү максатында;
- конкреттүү көйгөйлөрдү чечүүдө баштапкы практикалык көндүмдөргө ээ болуу;
- жалпы кесиптик даярдоо дисциплиналарынын илимий жана методикалык аппаратын пайдалануу көндүмдөрүн калыптандыруу;
- өз алдынча иштөө көндүмдөрүнө ээ болуу.

Өндүрүштүк практикадан өтүүдө студент ченемдик-укуктук документтерди ар тараптуу изилдеп чыгышы керек; изилденип жаткан объектинин ишмердүүлүгүн диагностикалоо, экономикалык талдоо (баалоо) үчүн статистикалык маалыматтарды чогултуу.

Өндүрүштүк практика окуу процессинин курамдык бөлүгү жана "Экономика" багыты боюнча бакалаврды даярдоонун аралык этабы болуп саналат.

2. 580100 "ЭКОНОМИКА" БАГЫТЫ БОЮНЧА ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКА МИЛДЕТТЕРИ БАРДЫК ПРОФИЛДЕРДИН БАГЫТТАРЫНА

Өндүрүштүк практиканын негизги милдеттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- - кесиптик компетенцияларды бекемдөө үчүн практикалык базанын өндүрүштүк же илимий-изилдөө иштерине түздөн-түз катышуу;
- кесиптик чөйрөдө иштөө үчүн зарыл болгон социалдык-инсандык компетенциялар менен Социалдык чөйрөдө баарлашууда көндүмдөргө ээ болуу практика базалары;
- өндүрүштүк практика жөнүндө отчетту даярдоо үчүн керектүү материалдарды чогултуу жана даярдоо;
- өндүрүштүк, уюштуруучулук, экономикалык жана ишкананын (уюмдун) иш профилине - практика базасына ылайык келген башка маселелерди чечүүдө бакалаврлардын практикалык көндүмдөргө ээ болушу;
- бакалаврлардын конкреттүү кызмат адамынын (экономист, бухгалтер, финансы кызматынын кызматкери ж.б.) ыйгарым укуктарын ишке ашырууга жана функционалдык милдеттерин аткарууга жеке катышуусу;
- - экономикалык маселелерди чечүү үчүн заманбап методдорду пайдалануучу;
- уюштуруу жөндөмүн, тапшырылган иш үчүн жоопкерчиликти өнүктүрүү;
- жана уюштуруу процесстери менен таанышуу; практика базасынын

объектинде болуп жаткан реалдуу өндүрүштүк, технологиялык жана уюштуруу процесстери менен таанышуу.

ЖКББ НББПга ылайык ишке ашыруучу профилдеги өндүрүштүк практикада көндүмдөрдү алуу жөнүндө болжолдуу талаптар жана милдеттер.

"Салык жана салык салуу" профили

- экономиканын ар кандай секторлорундагы, менчик чөйрөлөрүндөгү жана формаларындагы уюмдардын, салык, финансы мекемелеринин, мамлекеттик жана муниципалдык бийлик органдарынын ишинин өзгөчөлүктөрү менен таанышуу;
- кесиптик компетенцияларын бекемдөө үчүн салык кызматынын органдарынын ишине түздөн-түз катышуу;
- салык кызматы органдарынын салык төлөөчүлөр менен болгон мамилесин, салык кызматы органдарынын эсептелген жана түшкөн салыктардын эсебин жүргүзүү, салыктык текшерүүлөрдү уюштуруу ж. б. иштерин иликтөө;
- кесиптик ишмердүүлүктө иштөө үчүн зарыл болгон социалдык чөйрөдө баарлашууда иштелип чыккан социалдык-инсандык компетенцияларга ээ болуу;
- салык кызматынын органдарынын келечектеги адисинин моралдык сапаттарын калыптандыруу;
- эмгек жана өндүрүштүк тартипти тарбиялоо, ишкананын жамаатынын эмгек салттарын урматтоо, уюштуруучулук жана тарбиялык иштер боюнча тажрыйба топтоо.

«Финансы жана кредит» профили

- экономиканын ар кандай секторлорундагы, менчик чөйрөлөрүндөгү жана формаларындагы уюмдардын, финансы, кредиттик жана камсыздандыруу мекемелеринин, мамлекеттик жана муниципалдык бийлик органдарынын ишинин өзгөчөлүктөрү менен таанышуу;
- уюмдагы, финансылык, кредиттик, камсыздандыруу мекемелериндеги, мамлекеттик же муниципалдык бийлик органындагы экономикалык иштердин уюштурулушу жана мазмуну менен таанышуу;
- уюмдун, финансылык, кредиттик, камсыздандыруу мекемесинин, мамлекеттик же муниципалдык бийлик органынын ишмердиги, уюштуруу документтери, финансылык жана башкаруу отчеттуулугу, ички жоболору жөнүндө маалыматтарды изилдөө.

"Бухгалтердик эсеп, анализ жана аудит" профили

- ишканалардын, уюмдардын, банктардын заманбап чарба шарттары менен таанышуу;
- бухгалтердик эсеп, аудит жана талдоо боюнча адистердин ишинин жана кызматтык милдеттеринин практикалык аспектилери изилдөө;

- студенттин илимий-изилдөө иштеринин келечектеги багытын жана тандаган адистиги боюнча өз алдынча иштөөгө даярдыгынын даражасын аныктоо максатында студенттин чыгармачылык дараметин жана анын жеке жөндөмдүүлүктөрүн жана шыктарын аныктоо;
- студенттердин өз алдынчалыгын, чыгармачылык демилгесин өнүктүрүү, бул кесиптик жана уюштуруучулук жөндөмдөрдү өнүктүрүүгө өбөлгө түзөт;
- окуу-практикалык иштер үчүн маалымат чогултуу;
- финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттарын, аудиттин эл аралык стандарттарын изилдөө жана практикалык өздөштүрүү;
- бухгалтердик эсеп, аудит жана талдоо боюнча адистердин ишинин жана кызматтык милдеттеринин практикалык аспектилери изилдөө;
- өндүрүштүк практика боюнча отчет түзүү.

"Экономика жана ишкананы башкаруу" профили

- студенттердин заманбап ишкана, тармак жана ишкананы башкарууда бакалаврдын ролу жөнүндө түшүнүк алуусу;
- чарбалык ишканалардын, бирикмелердин, компаниялардын, фирмалардын заманбап шарттары менен таанышуу;
- теориялык окутуу учурунда алган билимдеринин негизинде билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болуу;
- студенттердин өз алдынчалыгын, чыгармачылык демилгесин, кесиптик жана уюштуруучулук жөндөмдөрүн өнүктүрүү жөндөмүн өнүктүрүү;
- студенттин илимий-изилдөө иштеринин келечектеги багытын жана тандаган адистиги боюнча өз алдынча иштөөгө даярдыгынын даражасын аныктоо максатында студенттин чыгармачылык дараметин жана анын жеке жөндөмдүүлүктөрүн жана шыктарын аныктоо;
- жүргүзүлгөн практикалык изилдөөлөрдүн натыйжаларын иштеп чыгуу, көрсөтүү жана чечмелөө ыкмаларын, методдорун өздөштүрүү;
- студенттерди атайын дисциплиналарды окууга даярдоо;
- библиографиянын жана китепкана илиминин негиздери, китепкананын маалымат тутумдары менен таанышуу.

"Банктык иш" профили

- экономиканын ар кандай секторлорундагы, менчик чөйрөлөрүндөгү жана формаларындагы уюмдардын, финансы, кредиттик жана камсыздандыруу мекемелеринин, мамлекеттик жана муниципалдык бийлик органдарынын ишинин өзгөчөлүктөрү менен таанышуу;
- банктын түзүмүн, структуралык бөлүмдөрдүн, башкармалыктардын, кызматтардын, бөлүмдөрдүн, секторлордун жайгашкан жерин изилдөө;
- уюмдун, финансылык, кредиттик, камсыздандыруу мекемесинин ишмердиги, уюштуруу документтери, финансылык жана башкаруу отчеттуулугу, ички жоболору жөнүндө маалыматтарды изилдөө;

- уюмдун, каржы, насыя, камсыздандыруу мекемесинин экономикалык өнүгүүсүнүн конкреттүү проблемасы менен байланышкан тема боюнча бакалавр ишинин практикалык бөлүгүн даярдоо үчүн изилдоо жүргүзүү, бийлик органынын иш-аракеттери практика боюнча отчет жана жыйынтыктоочу илимий-практикалык конференцияда баяндама жасоо (практика боюнча отчетту коргоо);
- илимий эмгектердин жыйнактарында жана эл аралык жана улуттук студенттик конференциялардын материалдарында жарыялоо үчүн илимий макалаларды жана тезистерди даярдоо, уюмдар менен келишимдер (казакдар) боюнча иштерди жүргүзүү, ар кандай булактардан гранттык каржылоону алууга табыштамаларды түзүү.

3. ЖКББ НББПнын ТҮЗҮМҮНДӨГҮ ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫН ОРДУ:

Студенттердин өндүрүштүк практикасы бардык ишке ашыруучу профилдер үчүн 580100 "Экономика" багыты боюнча бакалаврларды даярдоонун негизги билим берүү программасынын милдеттүү жана курамдык бөлүгү болуп саналат жана окуучулардын кесиптик-практикалык даярдыгына түздөн-түз багытталган окуу ишинин өзгөчө түрүн көрсөтөт.

Бардык этаптарда өндүрүштүк практиканы уюштуруу студенттердин кесиптик ишмердүүлүктү өздөштүрүүсүнүн үзгүлтүксүздүгүн жана ырааттуулугун камсыз кылууга багытталган, бакалаврдын даярдык деңгээлине коюлган талаптарга ылайык.

Студенттер тарабынан өндүрүштүк практика боюнча аткарылган тапшырмалардын тематикасы финансы; улуттук экономика; акча, кредит, банктар; бухгалтердик эсеп, талдоо жана аудит; салык жана салык салуу; маркетинг сыяктуу жогорку кесиптик билим берүүнүн "Экономика" багытындагы мамлекеттик билим берүү стандартында каралган тиешелүү окуу дисциплиналарын өздөштүрүү менен тыгыз байланышта.

Бакалаврлардын өндүрүштүк практикасы бардык ишке ашырылуучу профилдер үчүн "экономика" 580100 багытындагы ЖКББ НББПнын Окуу планына жана талаптарына ылайык өтөт жана окуу планынын кесиптик циклине кирет.

Студенттер өндүрүштүк практиканы ишканаларда (уюмдарда жана мекемелерде) өткөрүшөт, алардын ишмердүүлүгү тандалган профилге туура келет. Практика өтөөнүн натыйжасында университеттин студенти теориялык мүнөздөгү кеңири билимге гана ээ болбостон, аларды иш жүзүндө сабаттуу колдонуу көндүмдөрүнө да ээ болушу керек. Өндүрүштүк практика студенттин билимин комплекстүү пайдаланууну камтыйт. Өндүрүштүк практикадан өтүүнүн жыйынтыгы боюнча студенттер:

билиш керек:

- ишкананын, уюмдун же мекеменин иштеп чыгуу жана мыйзам ченемдүүлүктөрү негиздери, негизги бизнес-жараяндар, уюштуруу структуралардын түрлөрү жана алардын долбоорлоо негиздери;

- ички уюштуруучулук контролдуң негизги түрлөрү жана жол-жоболору, башкаруучулук чечимдерди кабыл алуунун ыкмалары, уюштуруучулук өзгөрүүлөрдү ишке ашыруу;

- финансылык жана стратегиялык башкаруунун фундаменталдык түшүнүктөрү, операциялык ишмердүүлүктү уюштуруунун принциптери;

билүү керек:

- ишкананын, уюмдун же мекеменин ишине талдоо жүргүзүү;

- ишкананын же уюмдун ресурстарын эсепке алуу жана бөлүштүрүүнүн ар кандай системаларын колдонуунун натыйжалуулугун баалоо;

- башкаруу чечимдеринин тобокелдиктерин баалоо;

- уюштуруучулук өзгөртүү программаларын иштеп чыгуу;

- маселелерди чечүү үчүн команданын өз ара аракеттенүүсүн уюштуруу;

ээ болуш керек:

- ишкердик коммуникация көндүмдөрү;

- бизнес карьерасын пландаштыруу ыкмалары;

- ишкердик кырдаалды башкаруу ыкмалары;

- өзүн-өзү уюштуруу көндүмдөрү.

Өндүрүштүк практика тиешелүү профилдер боюнча төмөнкү билимдерди бекемдөөгө багытталган:

"Салык жана салык салуу" профили

Профиль боюнча өндүрүштүк практика "Салык жана салык салуу", "Салык салуудагы салык саясаты", "Салык салуудагы маалыматтык системалар", "Салык салууда пландаштыруу жана болжолдоо", "Салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн практикасы жана методикасы" сыяктуу кесиптик дисциплиналар боюнча билимдерди бекемдөөгө багытталган.

Өндүрүштүк практика студенттерди окутуунун заманбап технологияларын окуу процессине киргизүүгө, ошондой эле аларды өз алдынча эсептик-аналитикалык иштерди аткарууга даярдоого мүмкүндүк берет.

«Финансы жана кредит» профили

Практика студенттердин "Акча, кредит, банктар", "Финансы", "Бухгалтердик эсеп жана талдоо", "Корпоративдик финансы", "Камсыздандыруу", "Баалуу кагаздар рыногу", "Салык жана салык салуу", "Эл аралык валюталык-кредиттик жана финансылык мамилелер", "КР Бюджеттик системасы" дисциплиналарын окутууда алган теориялык билимдерине негизделет.

Практика боюнча студенттердин аткарган тапшырмаларынын тематикасы жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү

стандартында каралган тиешелүү окуу дисциплиналарын өздөштүрүү менен тыгыз байланышта.

"Экономика жана ишканалары башкаруу" профили

Өндүрүштүк практика окутуу жараянынын ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана "Экономика жана ишканалары башкаруу" кароо боюнча магистратураны даярдоонун аралык этабы болуп саналат. Практика 1,2,3-курстарда студенттер үйрөнгөн экономикалык сабактарга негизделет: "Экономика", "Микроэкономика", "Макроэкономика", "Ишкердиктин негиздери". Өндүрүштүк практика окугандарга НББПнын мурдагы бөлүктөрүн өздөштүрүүнүн натыйжасында алган билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн бекемдөөгө жана өнүктүрүүгө мүмкүндүк берет.

"Бухгалтердик эсеп, анализ жана аудит" профили

Профиль боюнча практика кесиптик циклдин алдындагы төмөнкү негизги дисциплиналарды өздөштүрүүнүн жүрүшүндө алынган билимдерге жана компетенцияларга негизделет: "Чарбалык операцияларды документтик камсыздоонун негиздери", "Бухгалтердик эсеп", "Банктарда жана финансы-кредиттик мекемелердин эсеби", "Бухгалтердик эсеп боюнча лабораториялык практикум", "Башкаруучу эсеп", "Аралык финансылык эсеп", "Чакан жана орто бизнес ишканаларында эсеп".

Өндүрүштүк практика студенттер бекемдөө жана бул сабактарды иштеп чыгуу натыйжасында ээ болгон билимдерин, көндүмдөрүн жана көндүмдөрүн өнүктүрүүгө мүмкүндүк берет.

"Банктык иш" профили

Практика студенттердин сабактарды изилдөөдө алган теориялык билимине негизделет: «Акча. Насыя. Банк», «Финансы», «Бухгалтердик эсеп жана талдоо», «Банктар жана банк иши», «Экономиканы акча-кредиттик жөнгө салуу», «Кыргыз Республикасынын акча-кредиттик системасы», «Салыктар жана салык салуу».

Практика боюнча студенттердин аткарган тапшырмаларынын тематикасы жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында каралган тиешелүү окуу дисциплиналарын өздөштүрүү менен тыгыз байланышта.

4. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫН ТҮРЛӨРҮ:

Өндүрүштүк практикада студент насаатчынын (ишканалары практика башчысы) жетекчилиги астында өндүрүш процессинин активдүү катышуучусу катары чыгат. Студент өндүрүштүк практика учурунда теориялык билимди реалдуу шарттарда белгилүү бир тармактык ишканада колдонот.

"Салык жана салык салуу" профили үчүн

Өндүрүштүк практиканын базасы катары уюмдардын жана мекемелердин төмөнкү түрлөрү бар:

- ар кандай тармактардын, чөйрөлөрдүн жана менчиктин түрлөрүнүн уюмдарынын экономикалык, өндүрүштүк-экономикалык жана аналитикалык кызматтары;

- финансылык мекемелер, салык, бажы органдары, мамлекеттик жана муниципалдык бийлик органдары.

"Финансы" профили үчүн

Уюмдардын жана мекемелердин төмөнкү түрлөрү практика базасы катары мүмкүн:

- ар кандай тармактардагы, чөйрөлөрдөгү жана менчиктин формаларындагы уюмдардын экономикалык, финансылык, маркетингдик, өндүрүштүк-экономикалык жана аналитикалык кызматтары;

- финансылык, кредиттик жана камсыздандыруу мекемелери, салык органдары, мамлекеттик жана муниципалдык бийлик органдары;

- окуу жайлары.

"Бухгалтердик эсеп, анализ жана аудит" профили үчүн

Практикадан өтүү үчүн базалар: ишкердик чөйрөсүнө, менчигинин формасына карабастан бухгалтердик эсеп жүргүзүлгөн чарбалык субъекттер.

Для профиля «Экономика управления на предприятии»

Производственная практика по профилю проводится в организациях или на предприятиях, обладающих необходимым кадровым и научно-техническим потенциалом.

"Банктык иш" профили үчүн

Бакалаврдын өндүрүштүк практикасы менчигинин түрүнө жана уюштуруу-укуктук статусуна карабастан, кредиттик ишмердүүлүк тармагындагы уюмдарда өткөрүлөт. Студенттерди практика базасына бөлүштүрүү кафедра тарабынан студенттин рейтингинин жана бүтүрүүчү квалификациялык иштин темасынын негизинде жүргүзүлөт.

Практика өтүү жеринде студенттер өз алдынча аңгемелешүүгө катышып жана ишке орношушат.

5. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫ ӨТКӨРҮҮ ОРДУ ЖАНА МӨӨНӨТҮ:

Практика ЖКББ НББПга ылайык бекитилген жумушчу окуу планына ылайык жүргүзүлөт.

Студенттерди практикага жиберүү университет менен практика базасынын ортосунда түзүлгөн келишимдердин же иштеген жери боюнча күбөлөндүрүлгөн меморандумдун негизинде жүргүзүлөт жана буйрук менен бекитилет.

Студенттерди практика базалары боюнча бөлүштүрүү тиешелүү

кафедралар тарабынан жүргүзүлөт.

Практика өтүүчү жерди студенттер маскетишигоо катышуу менен өз алдынча издей алышат.

6. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАДАН ӨТҮҮНҮН НАТЫЙЖАСЫНДА ТҮЗҮЛҮҮЧҮ ОКУУЧУНУН КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫ

Өндүрүштүк практикадан өтүүнүн натыйжасында студент төмөнкүдөй универсалдуу жалпы илимий, инструменталдык, социалдык-инсандык жана кесиптик компетенцияларга ээ болушу керек:

ОК-1. Курчап турган дүйнө жөнүндөгү илимий билимдерди сын көз менен баалоого жана пайдаланууга, жашоонун, маданияттын баалуулуктарына багыт алууга жана активдүү жарандык позицияны карманууга, адамдарга урмат-сый жана толеранттуулукту көрсөтүүгө жөндөмдүү;

ИК-1. Иш жана окутуу жаатында мамлекеттик жана расмий тилдерде иштиктүү пикир алышууга жөндөмдүү;

ИК-2. Иштөө жана окутуу чөйрөсүндөгү татаал маселелерди чечүү үчүн маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди алууга жана колдонууга жөндөмдүү;

СЛК-1. Жеке адамдардын же топтордун кесиптик ишмердүүлүгүндө максаттарга жетишүүнү камсыз кыла алат;

ПК-1. Чарба жүргүзүүчү субъекттердин ишин мүнөздөгөн экономикалык жана социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдү эсептөө үчүн зарыл болгон баштапкы маалыматтарды чогултууга жана талдоого жөндөмдүү;

ПК-2. Типтүү методикалардын жана колдонуудагы ченемдик-укуктук базанын негизинде чарба жүргүзүүчү субъекттердин ишин мүнөздөгөн экономикалык жана социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрдү эсептөөгө жөндөмдүү;

ПК-3. Пландардын экономикалык бөлүмдөрүн түзүү үчүн зарыл болгон эсептөөлөрдү аткарууга, аларды негиздөөгө жана уюмда кабыл алынган стандарттарга ылайык иштин натыйжаларын берүүгө жөндөмдүү;

ПК-4. Экономикалык процесстерди жана кубулуштарды сүрөттөөнүн негизинде стандарттык теориялык жана эконометрикалык моделдерди түзүүгө, алынган натыйжаларды талдоого жана мазмундуу чечмелөөгө жөндөмдүү;

ПК-5. Менчиктин ар кандай формаларындагы ишканалардын, уюмдардын, ведомстволордун ж. б. отчеттуулугунда камтылган финансылык, бухгалтердик жана башка маалыматтарды талдоого жана чечмелөөгө жөндөмдүү жана алынган маалыматтарды башкаруу чечимдерин кабыл алуу үчүн колдоно алат;

ПК-6. Аналитикалык жана изилдөө маселелерин чечүү үчүн заманбап техникалык каражаттарды жана маалыматтык технологияларды колдоно алат;

ПК-7. Конкреттүү экономикалык долбоорду ишке ашыруу үчүн түзүлгөн чакан топтун ишин уюштурууга жөндөмдүү;

ПК-8. Башкаруу чечимдеринин сунушталган варианттарын сын көз менен баалоого, социалдык-экономикалык натыйжалуулуктун, тобокелдиктердин жана мүмкүн болуучу социалдык-экономикалык кесепеттердин критерийлерин эске алуу менен аларды өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгууга жана негиздөөгө жөндөмдүү;

ПК-9. Кесиптик ишмердүүлүктө ченемдик-укуктук документтерди колдонууга жана алардын талаптарын сактоого жөндөмдүү;

ПК-12. Атаандаштыкка баа берүү жана компаниянын же бизнестин экономикалык натыйжалуулугун баалоо жөндөмдүү.

7. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫН СТРУКТУРАСЫ ЖАНА МАЗМУНУ:

Өндүрүштүк практиканын жалпы эмгек сыйымдуулугу 120 саатты түзөт

№ п/п	Окуу иштеринин түрлөрүн көрсөтүү менен практиканын бөлүмдөрү (этаптары)	Аткаруу мөөнөтү Этаптын башталышы- этаптын аягы	Компетенциялар 6-пункттан көрсөтүлөт	Упайлардын саны
1.	<i>Даярдоо этабы.</i> Орнотуу конференциясы: - теориялык билимди кайталоо жана жалпылоо; - өндүрүштүк практиканын программасы менен таанышуу		ИК – 1, ОК-1	20
2.	<i>Даярдоо этабы.</i> Коопсуздук боюнча инструктаж: - ЖОЖдо коопсуздук техникасы боюнча инструктаждан өтүү - практиканын базасында коопсуздук техникасы боюнча инструктаждан өтүү; - кесиптик резюмени түзүү.		ОК-1, ИК-1, СЛК -1	20
3.	<i>Уюштуруу этабы.</i> - практика базасы менен таанышуу; - практикадан өтүүнүн план- графигин түзүү жана аны практиканын жетекчиси менен макулдашуу; - салык мыйзамдарынын жалпы жоболорун изилдөө - салыктар боюнча		ПК 1,2,3,4,5,6,9	40

	отчеттуулуктун, бирдиктүү салык декларациясынын формалары менен таанышуу - ишканага экскурсия, аны түзүүнүн максаттары, ишнинин профили менен таанышуу, - ишкананын өндүрүштүк жана уюштуруу структуралары менен; - маалыматтарды чогултуу жана иштеп чыгуу - отчеттуулуктун баштапкы документтерин тариздөөгө катышуу			
4.	<i>Эксперименталдык этап.</i> Маалымат чогултуу жана иштеп чыгуу: - чогултуу, иштеп чыгуу, талдоо жана практикалык отчет үчүн маалыматтарды уюштуруу; - практика боюнча отчет даярдоо.		ПК-1,2,3,4,5,6,7,8,9,12	40
	<i>Бардыгы:</i>			120

8. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАДА ПАЙДАЛАНЫЛУУЧУ ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ ЖАНА ИЛИМИЙ-ӨНДҮРҮШТҮК ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Өндүрүштүк практикадан өтүү процессинде жогорку квалификациялуу адисти калыптандыруу үчүн билим берүү, илимий-изилдөө жана илимий-өндүрүштүк технологиялар ишке ашырылат.

Даярдоо билим берүү, илимий-изилдөө жана илимий-өндүрүштүк технологиялар катары чыга алат:

- адистерин тартуу менен практиканын базасында уюштуруу жана адистештирилген окуу сабактарын өткөрүү;
- интерактивдүү технологиялар (өндүрүштүк талкуулар, заманбап тренингдер, иштиктүү оюндар, дискуссиялар);
- атайын маалыматтарды архивдерден жана практика базаларынын фонддорунан издөө жана өздөштүрүү;
- илимий изилдөөлөрдү жана долбоордук иштеп чыгууларды практика базаларында түздөн-түз жүргүзүү;
- атайын компьютердик программаларды колдонуу менен маалыматты түздөн-түз практика базаларында чогултуу жана иштеп чыгуу.

Өндүрүштүк практиканын базасында пайдаланылуучу негизги билим берүү, илимий-изилдөө жана илимий-өндүрүштүк технологиялар:

1. интерактивдүү технологиялар - кафедрадан практика жетекчиси, ишканадан өндүрүштүк практика жетекчиси менен студенттин жакшы уюшулган пикири менен алардын ортосунда эки тараптуу маалымат алмашуу менен окутуу;

2. дисциплиналар аралык окутуу - ар кандай дисциплиналардын мазмунун (бухгалтердик эсеп, салык салуу, финансы, эконометрия, экономикадагы маалыматтык технологиялар) практикалык финансылык жана салыктык эсептөөлөрдө адистештирилген программалык продукттардын жардамы менен алынган маалыматтар жана басылмалар түрүндө маалымат берүү менен интеграциялоо;

3. жекече окутуу-студенттердин өндүрүштүк практиканы өтүүдөгү орун алган ордун, окуу-кесиптик кызыкчылыктарын, студенттин кесиптик окуу тажрыйбасын эске алуу менен өндүрүштүк практиканы өтүүдөгү болгон талаптардын негизинде өндүрүштүк практиканын өзүнүн траекториясын куруусу. Илимий-изилдөө иштеринин илимий жетекчилеринин консультациясында студент жекече тапшырманы (долбоор, алгоритм, схема) сунуштайт, андан ары лекцияларды жана окуу ишинин башка формаларын мультимедиялык коштоодо колдонуу үчүн материалды презентация же кейс түрүндө кафедрага милдеттүү түрдө берүү менен;

4. маалыматтык технологиялар - ишти аткаруунун көлөмүн, ылдамдыгын, сапатын кеңейтүү, өндүрүштүк практиканын жетекчиси менен контактта өз ара аракеттенүүнү жогорулатуу, даярдоонун жекече алгоритмдерин түзүү жана объективдүү контролдоо (өзүн өзү контролдоо) жана өздөштүрүлгөн компетенцияларга мониторинг жүргүзүү максатында электрондук билим берүү (кесиптик) чөйрөсүндө учурдагы ишке жетүүнү уюштуруу жана жүргүзүү көндүмдөрүн калыптандыруу жана өнүктүрүү.

9. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАДА СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗ АЛДЫНЧА ИШТЕРИН ОКУУ-МЕТОДИКАЛЫК ЖАКТАН КАМСЫЗ КЫЛУУ

Практика аяктагандан кийин студент өндүрүштүк практика жөнүндө отчет түзөт, практика жетекчисинин эскертүүлөрүнө ылайык отчетту толуктап иштеп чыгат, аны түзөт жана кафедрага берет. Отчет кафедрадан практика жетекчисине ишкана, мекеме, уюмдан практика куратору кол койгон күндөлүк менен бир убакта тапшырылат.

Отчетто төмөнкү маалыматтар камтылышы керек:

1. практиканын базасы, практикадан өтүүнүн тартиби жана мөөнөттөрү, практика тапшырмасын аткарууну камсыз кылуучу чаралар жөнүндө маалыматтар;

2. убактысы, орду, кызматы, милдеттери ж. б. жөнүндө маалымат;

3. практика өтөөнүн шарттары жөнүндө жалпы маалымат (мисалы: МСК, ж. Баласагын атындагы КУУнун КЭУ);

4. максаттары жана милдеттери, иштердин программасы, изилдөөлөрдүн мазмуну, методологиясы (кандай максатта практикага барышат, эмнени изилдөө керек);

5. жеке тапшырма жана аткарылып жаткан иштер тиешелүү болгон илимий Көйгөйдүн учурдагы абалы;

6. иштердин илимий-изилдоо мазмуну, чогултулган материал, аны иштеп чыгуу жана талдоо, алдын ала жыйынтыктар(салыктар боюнча түшүүлөрдүн жоктугун аныктоо жана илимий көз караштан талдоо);

7. жеке тапшырманын мазмуну жана анын аткарылышы жөнүндө билдирүү (жеке тапшырманын мазмуну жана аткарылышы жөнүндө журналга жазуу);

8. практика программасын аткаруунун даражасы (чогултулган маалыматтын көлөмү, чогултулган маалыматты иштеп чыгуу жана талдоо жана отчетту даярдоо);

9. практика боюнча иштердин башка түрлөрү (платформанын жардамы менен маалыматты иштеп чыгуу, ИСНАК программасы менен иштөө-маалыматты киргизүү).

10. корутунду (ошондой эле уюштуруу жана иш-чараларды өткөрүү оптималдаштыруу боюнча сунуштарды камтыйт, ж.б.).

Отчеттун тиркемесине аткарылган иштердин мазмунуна жана жеке тапшырмага: схемаларга, таблицаларга, графиктерге ж. б. тиешеси бар материалдар жайгаштырылат.

10. ДИСТАНТЫК ОКУУ КОЛДОНУУ МЕНЕН СЫРТТАН ОКУГАН СТУДЕНТТЕРҮЧҮН ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАДАН ӨТҮҮ ЖОЛ-ЖОБОСУ

Дистантык окуу колдонуу менен сырттан окуган студенттер үчүн бүтүрүүчү курста өндүрүштүк практика өтүү процедурасы төмөнкү аспектилерди камтыйт:

1. окуучуга университеттин мөөрү басылган күндөлүктү электрондук түрдө берүү (сканерленген вариант);

2. күндөлүктө стажер үчүн практика өтүү убактысына карата жекече тапшырма жазылышы керек (сканерленген вариант);

3. университеттин практика жетекчисинин инновациялык технологияларды колдонуу менен окугандар менен өз ара аракеттенүүсү;

4. кайра байланыш-окуучуларга практика өтүү базасынын мөөрү басылган күндөлүктү жана толтурулган түрдө (сканерден өткөрүлгөн варианты), практика өтүү жөнүндө отчетту практика базасынан материалдын негизинде электрондук түрдө AVN -порталга берүү.

Дистантык окуу колдонуу менен өндүрүштүк практиканы өткөрүүнү уюштурууда студенттер менен практиканын жетекчилеринин өз ара аракеттенүүсү үчүн университет тарабынан онлайн өз ара аракеттенүүнүн ар кандай формалары жана технологиялары колдонулат:

- AVN-порталынын жардамы менен кызматташуу;

- документтерди (университеттин мөөрлөрү менен практикадан өтүү күндөлүгү, практиканы өткөрүү иш графиги, практикадан өтүү мезгилинде аткарылуучу окуучулар үчүн жеке тапшырмалар, практикадан өтүүнүн

жыйынтыгы боюнча отчет, башка документтер) порталдар, электрондук почталар, социалдык тармактар аркылуу алмашуу;

- билдирүү алмашуу менен видеоконференциялар;
- видео жана аудио чалуулар тарабынан;
- өндүрүштүк практиканын жетекчилерине жана окуучуларга жеткиликтүү болгон башка;
- ар кандай формалардын айкалышы.

Дистанттык окуу колдонуу менен алыстан иштөө форматында практикаларды өткөрүүнү уюштурууда төмөнкү платформаларды колдонууга жол берилет:

- AVN--портал (кабарлашуу);
- ZOOM (Реалдуу убакытта билдирүү жана мазмун менен видеоконференциялар);
- GOOGLE MEET (Реалдуу убакытта билдирүү жана мазмун менен видеоконференциялар);
- өндүрүштүк практиканын жетекчилеринин кароосу боюнча башка платформалар (окуп жаткандардын аларды пайдалануу мүмкүнчүлүгү болгон шартта).

Өндүрүштүк практикадан өтүү жөнүндө отчетту түзүүгө методикалык көрсөтмө

Өндүрүштүк практикадан өтүү жөнүндө отчеттун мазмуну

1. Бардык кол тамгалары бар титулдук барак, реквизиттери стандарттын талаптарына ылайык жайгаштырылган жана таризделген; отчетто берилген бөлүмдөрдүн жана темалардын тизмеси болгон, барактарды көрсөтүү менен мазмуну; практика базасынын кыскача мүнөздөмөсүн жана жүргүзүлгөн иштин негизги багыттарын камтыган кириш сөз;
2. Ишкананын жетекчиси тарабынан практиканын максаттарынын жана милдеттеринин негизинде бекитилген өндүрүштүк практиканын жекече планы;
3. Ишкананын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн стажер мүнөздөмөсү;
4. Негизги бөлүгү: практика мезгилинде студенттин аткарган иши жөнүндө Отчет. Отчеттун ушул бөлүмүнүн мазмуну программанын талаптарына жооп бериши керек. Отчетто аткаруу методдорун жана жетишилген натыйжаларды көрсөтүү менен иш жүзүндө аткарылган иштер чагылдырылууга, жүргүзүлгөн текшерүүлөр, алардын мазмуну жана милдеттери чагылдырылууга тийиш. Отчетто ошондой эле салык иштерин жакшыртуу боюнча аларга кандай сунуштар коюлгандыгы, инспекциянын (практика өтөгөн жердеги уюмдун) практикалык ишинде эске алынгандыгы көрсөтүлөт;
5. Отчеттун тексти, анын жеке планына ылайык стажердун кесиптик иш-аракеттеринин талдоосун камтыйт. Анда студент изилдөө объектисинин сүрөттөмөсүн берет, өзүнүн сын-пикирлерин, сунуштарын айтат же жакшы жактарын жана оң жактарын белгилейт. Керектүү тиешелүү эсептөөлөрдү

жүргүзөт. Студент отчетто практика учурунда кандай көндүмдөр бекемделгенин, кандай маселелер кыйынчылыктарды жаратканын жана конкреттүү уюмдун ишинде ушул багыттагы адистин маанилүүлүгү жөнүндө кандай пикир түзүлгөнүн баяндайт;

6. Отчеттун көлөмү 25-30-беттер ашпоого тийиш. Текст жазуу MS-Word, редакторунда, шрифт- Times New Roman жазуу түрүндө аткарылат. Талаалары: үстү - 2см; оң жагы - 1см; сол жагы - 3см; асты-1,5 см. Шрифттин өлчөмү-14, сап аралыгы-1.5;

7. Практикант тарабынан аткарылган документтердин түп нускалары жана көчүрмөлөрү отчеттун тиркемесинде жайгаштырылат. Документтер студенттин өзү тарабынан түзүлөт же толтурулат;

8. Өндүрүштүк практиканын күндөлүгү Ж. Баласагын атындагы КУУнун жогорку экономика мектеби тарабынан берилген атайын китепте жүргүзүлөт;

9. Корутунду. Студент-практикант тыянак чыгарат жана ишкананын (уюмдун, бөлүмдүн) ишин жакшыртуу боюнча сунуштарды киргизет;

10. Адабият. Колдонулган адабияттардын тизмеси, анын ичинде жоболор, методикалык көрсөтмөлөр жана сунуштар.

Отчеттун бардык компоненттери папкага жайгаштырылат.

Ж. Баласагын атындагы КУУнун Экономика жогорку мектеби тарабынан "Салык жана салык салуу", "Экономика", "Финансы", "Бухгалтердик эсеп, талдоо жана аудит", "Банктык иш" кафедраларынын жетекчисине өндүрүштүк практикадан өткөндүгү жөнүндө отчет түзүү жана тапшыруу студент тарабынан аяктагандан кийин жүргүзүлөт.

11. АРАЛЫК АТТЕСТАЦИЯНЫН ФОРМАЛАРЫ (ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫН ЖЫЙЫНТЫГЫ БОЮНЧА):

Аңгемелешүү түрүндө отчетту түзүү жана коргоо, анын жыйынтыгы боюнча дифференцияланган зачет коюлат.

Баалоо параметрлери	Баардык балл
1. Максаттарды жана анын милдеттерин так баяндоо аркылуу практикалык иштин (отчеттун) мазмунун түшүнүү: - максаттарды жана милдеттерди так айтуу - максаттардын же милдеттердин толук эмес баяндалышы - жазуу ишинин мазмунун түшүнбөгөндүк <i>Максималдуу</i>	10 5 0 10
2. Практикалык ишти аткаруу планынын (отчеттун) болушу: - пландын болушу - туура пландын жоктугу - ишти аткарбоо <i>Максималдуу</i>	10 5 0 10
3. Практикалык ишти (отчетту) аткарууда теориялык билимдердин жана аларды өзгөртүп түзүү жөндөмдөрүнүн болушу: - алган бардык теориялык билимдердин жана жөндөмдөрдүн	30

болушу жана колдонулушу, ошондой эле ишти жүрүшүндө	25
конкреттүү кырдаалдар үчүн аларды трансформациялоо	20
- бардык алган теориялык билимдердин жана жөндөмдөрдүн болушу жана аларды пайдалануу	15
- жазуу ишинде теориялык билимдердин жана практикалык көндүмдөрдүн болушу	10
- практикалык көндүмдөрдү колдонуу жана аларды конкреттүү кырдаалдар үчүн өзгөртүү практикалык көндүмдөрдү кырдаалдык маселелерди чечүүдө пайдалануу.	5
- ишти аткаруунун жүрүшүндө практикалык көндүмдөрдүн болушу жана иште теориялык билимдердин жана жөндөмдөрдүн жоктугу	0
Максималдуу	30
4.Практикалык ишти (отчетту)аткарууда практикалык көндүмдөрдүн болушу:	15
- ишке практикалык көндүмдөрдү жана көндүмдөрдү кеңири колдонуу	10
- практикалык көндүмдөрдү жарым-жартылай колдонуу	5
- практикалык чеберчиликти бир жолку колдонуу	0
- иште практикалык чеберчиликти колдонуунун жоктугу	15
Максималдуу	
5.Практикалык иште (отчетто) тыянактардын, жалпылоолордун болушу жана туюндурулушу:	15
- корутундулардын так жазылышы жана жалпылоонун болушу	10
- тыянактардын болушу	5
- жалпылоонун болушу	0
- корутундулардын жана жалпылоонун жоктугу	15
Максималдуу	
6.Практикалык иштин (отчеттун) грамматикасы жана стилистикасы:	10
- грамматикалык жана стилистикалык каталардын жоктугу	5
- чыгармада грамматикалык каталардын жоктугу	0
- грамматикалык жана стилистикалык каталардын болушу	10
Максималдуу	
7.Практикалык ишти (отчетту) тариздөө:	10
- стилистикалык жактан сабаттуу кооздолгон титулдук барактын болушу	5
- титулдук барактын болушу	0
- ыйгарымдуу титулдук барактын жоктугу	10
Максималдуу	
Итого	100

Эскертүү: студент өндүрүштүк практикадан ЖОЖго кайтып келгенде кафедранын илимий жетекчиси менен бирге практиканын жыйынтыктарын жана чогултулган материалдарды талкуулайт.

Өндүрүштүк практика боюнча күндөлүгүнө, жетекчиси күндөлүгүнө берилген өндүрүштүк уюмдун, анын отчетуна жана жетекчисинин пикир жетекчиликке, студенттин иши жөнүндө пикир берет.

Студент изилденип жаткан объект жөнүндө жалпы маалыматты камтыган кыскача практикалык отчет жазат.

Өндүрүштүк практика отчет коргоо бөлүмүнүн башчысы болуп саналат.

12. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫ ОКУУ-МЕТОДИКАЛЫК ЖАНА МААЛЫМАТТЫК КАМСЫЗДОО

1. Абаев А. Л. Эл аралык маркетинг: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар. А. Л. Абаева, В. А. Алексунин редакцияланган. — Москва: Издательство Юрайт, 2020.
2. Абаева, Н. П. Конкурентоспособность организации / Н. П. Абаева, Т. Г. Старостина – Ульяновск: УлГТУ, 2018. – 259б.
3. Абрамов В. И., Акулова Н. Л., Анисов Е. В. Экономиканы санариптик трансформациялоо: окуу куралы / [ж. б.]; ред. В. И. Абрамова, О. Л. Головина. – Москва: НИЯУ МИФИ, 2020. – 252б. – Электрондук текст // Лань: электрондук китепкана тутуму.
4. Адамов, В.Е. Экономика жана статистика: окуу куралы / В.Е. Адамов, С.Д. Ильенкова, Т.П. Сиротина, С.А. Смирнов; ред. С.Д. Ильенковой. М.: Финансы и статистика, 2019. – 287б.
5. Алексеева Г.И. Вихлянская М.И., Семенова Д.О., Семенова О.Н. МСФС камсыздандыруу компанияларында отчетторду даярдоо, стандарттарды колдонуу тартиби, практикалык сунуштар. Практикалык колдонмо. М: Издательский дом «Регламент- Медиа», 2012.
6. Алексеева, Д. Г. Банктык депозит жана банктык эсеп. Эсептөөлөр: кесиптик орто билим берүү үчүн окуу куралы / Д. Г. Алексеева, С. В. Пыхтин, Р. З. Загиров ; жоопту редактор Д. Г. Алексеева, С. В. Пыхтин. – Москва: Издательство Юрайт, 2020.
7. Алгазина, Д. Г. Тармактык экономика: окуу куралы / Д. Г. Алгазина; Алтай мамлекеттик университет. – Барнаул: АлтГУ, 2019. – 1 CD-R (1,2 Мб). – № мам.регистрациясы 0322002142. – Электрондук текст.
8. Антипина О.Н., Миклашевская Н.А., Никифорова А.А. Макроэкономика: окуу китеби / жалпы ред. астында. проф. Сидоровича А.В. – М.: «Дело и Сервис». Серия: Учебники МГУ им. М. В. Ломоносова, 2012. – 496б. – ISBN 978-5-8018-0571-9.
9. Анурийн, В. Керектөө рыногун изилдөө / В. Анурийн, Е. Евтушенко, И. Муромкина. - М.: СПб: Питер, 2019.
10. Аюпов А.Н. жана б. Улуттук экономика: окуу китеби. Ч. 1. / А.Н. Аюпов, Т.М. Джумадилов, А.Д. Уметова; жалпы ред. астында. А.Н. Аюпова. 2чи изд., – Бишкек: Изд-во КРСУ, 2016. – 424б.

11. Бабенко, Л.К. Жаңы электрондук бизнес жана коопсуздук технологиялары / Л.К. Бабенко, В.А. Быков, О.Б. Макаревич, и др. - М.: Радио и связь, 2016. – 376б.
12. Балдин, К.В. Экономикадагы маалыматтык тутумдар: окуу китеби / К.В. Балдин, В.Б. Уткин. - М.: Дашков и К, 2016. – 395б.
13. Балдин, К.В. Экономикадагы маалыматтык тутумдар: окуу куралы / К.В. Балдин. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2016. – 218б.
14. Баялиев Т.Р., Ботобеков А.Б. «Экономикалык талдоо» Тапшырмалар жана суроолор жыйнагы. Окуу куралы, Бишкек 2020.
15. Баялиев Т.Р., Ботобеков А.Б. Макроэкономика (жогорку окуу жайларынын экон. адис. студент. Учун окуу китеби - Б.: 2021.
16. Березов, Н. И. Экономикадагы атаандаштык / А. И. Березов. – М.: Ника-Центр, 2018.
17. Бодров, О.А. Предметке багытталган экономикалык маалымат системалары: ЖОЖдор үчүн окуу китеби / О.А. Бодров. - М.: Гор. линия-Телеком, 2017. – 244б.
18. Борисов, В. А. Демография. ЖОЖдор үчүн окуу китеби / В.А. Борисов. - М.: Nota Bene, 2018.
19. Бороненко С.А., Буянова Т.И. Камсыздандыруу уюмдарынын бухгалтердик эсеп жана экономикалык талдоо: окуу куралы, М.: ИНФРА-М, 2012.
20. Бронникова, Т.С. Фирманын экономикасы. Окуу куралы. / Т.С. Бронникова. – М.: Теис, 2018.
21. Булатов А.С. Эл чарбасы: Окуу китебию. - М.: Магистр: NITs INFRA-M, 2015.
22. Варфоломеева, А.О. Ишкананын маалымат тутумдары: окуу куралы / А.О.
23. Булатов А.С. Улуттук экономика: Окуу куралы /— М.: Магистр: ИНФРА-М, 2015.— ISBN: 978-5-9776-0173-3.
24. Вещунова Н.Л. Камсыздандыруу уюмдарындагы бухгалтердик эсеп: окуу усулдук колдонмо М.: Проспект, 20064 Дубровина Т.А. Камсыздандыруу уюмдарындагы бухгалтердик эсеп: ЖОЖдор үчүн окуу китеби, М: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.
25. Васильков А.А., Васильков И.А. Маалымат системалары жана алардын коопсуздугу: окуу куралы / - М.: Форум, 2017.
26. Вечканов Г. С., Вечканова Г. Р. Макроэкономика: ЖОЖдор үчүн окуу китеби. 3-басылышы., толукталган. – (Серия «Учебник для вузов»). – СПб.: Питер, 2021. – 560б. – ISBN 978-5-4461-9966-2.
27. Волкова, О. Н. Башкаруу бухгалтердик эсеп: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар / О. Н. Волкова. — Москва: Издательство Юрайт, 2021.
28. Волкова В. Н. , Юрьев В. Н. , Широкова С. В. , Логинова А. В. Под редакцией Волковой В. Н., Юрьева В. Н. Экономикадагы маалыматтык тутумдар: ЖОЖдор үчүн окуу китеби /— Москва: Издательство Юрайт,

2022. — 402б. — (Жогорку билим). — ISBN 978-5-9916-1358-3. — Электрондук текст // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL.
29. Вэриан Х. Р. Микроэкономика. Аралык деңгээл. Заманбап ыкма: ЖОЖдор үчүн окуу китеби/ англ. которуу. — М.: ЮНИТИ, 1997.
30. Гаврилов, Л. П. Электрондук коммерциядагы жана бизнестеги мобилдик телекоммуникациялар / Л.П. Гаврилов, С.В. Соколов. - М.: Финансы и статистика, 2017.
31. Гаврилов, Л. П. Электрондук коммерция: ЖОЖдор үчүн окуу китеби жана практикум / Л. П. Гаврилов. — 4-е изд. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — 521 с. — (Жогорку билим). — ISBN 978-5-534-14897-8. — Электрондук текст // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL:
32. Гальперин В.М., Игнатьев С.М., Моргунов В.И. Микроэкономика. Учебник. В 3-х томах. — СПб.: Омега-Л, 2010. — 1022б. — ISBN 978-5-37000-272-4, 978-5-370-01549-6, 978-5-903816-06-4.
33. Горбенко, А.О. Экономикадагы маалымат тутумдары / А.О. Горбенко. - М.: БИНОМ. ЛЗ, 2016.
34. Горелов, Н. А. Маалыматтык коомду өнүктүрүү: санариптик экономика: ЖОЖдор үчүн окуу куралы / Н. А. Горелов, О. Н. Кораблева. — Москва: Юрайт, 2020. — 241 с. — Электрондук текст // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL:
35. Грачева, Е.С. Развитие информационного общества: Цифровая экономика: учебное пособие для вузов / Е.С. Грачева. — М.: ГНОМ и Д, 2018.
36. Гребенников, П. И. Микроэкономика: учебник и практикум для вузов / П. И. Гребенников, Л. С. Тарасевич, А. И. Леусский. — 8-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрайт, 2021. — 547б. — (Жогорку билим). — ISBN 978-5-54-03921-4.
37. Гребенников П. И. Макроэкономика в 2 т. Том 1: учебник и практикум для вузов / П. И. Гребенников, Л. С. Тарасевич, А. И. Леусский. — 11-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрайт, 2021. — 300б. — (Жогорку билим). — ISBN 978-5-534-02562-0.
38. Гребенников, П. И. Макроэкономика в 2 т. Том 2: учебник и практикум для вузов / П. И. Гребенников, Л. С. Тарасевич, А. И. Леусский. — 11-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрайт, 2021. — 255б. — (Жогорку билим). — ISBN 978-5-534-02563-7.
39. Громыко Г.Л. Статистика теориясы. Окуу куралы. М.: ИНФРА-М, 2019.
40. Дайитбеков Д.М., Синяева И.М. Маркетинг негиздери: Практикум - М.: Вузовский учебник, 2018.
41. Диденко, Н. И. Эл аралык маркетинг. Теориянын негиздери: ЖОЖдор үчүн окуу китеби / Н. И. Диденко, Д. Ф. Скрипнюк. — Москва: Издательство Юрайт, 2022.
42. Долбик-Воробей Т.А. Калктын статистикасы жана демография: окуу куралы / Т.А. Долбик-Воробей, О.Д. Воробьева. — Москва: КНОРУС, 2018.

43. Долгов, Д.И. Ишкананын экономикалык иш-талдоо. Окуу куралы. / Д.И. Долгов. – М.: Издательство Юрайт, 2018.
44. Долгова В. Н., Медведева Т. Ю. Статистика. Учебник и практикум для СПО. М.: Юрайт, 2019.
45. Долгова В. Н., Медведева Т. Ю. Статистики теорисы. Академиялык бакалавриат үчүн окуу китеби жана практикум. М.: Юрайт, 2019.
46. Дудин М. Н., Лясников Н. В., Лезина М. Л. Социально-экономическая статистика. Учебник и практикум. М.: Юрайт, 2019.
47. Жидченко В. Д. Микроэкономика (өркүндөтүлгөн денгээл): даярдоо багыты боюнча окугандар үчүн окуу куралы 38.04.01 «Экономика» (квалификация «магистр») / В. Д. Жидченко, Е. В. Пономаренко, Т. Л. Иванова; Минобрнауки ДНР, ГОУ ВПО «ДонАУиГС», – Донецк: ДонАУиГС, 2019.
48. Жданов С.А., Козельская И.Н., Козлов Е.В. Эл чарбасы: Окуу китеби / Эд. М.И. Абрамова. - М.: Магистр: NITs INFRA-M, 2013.
49. Жуков Е.Ф. Банктар жана банктык эмес кредиттик мекемелер жана алардын иш: окуу китеби / ред. Жукова Е.Ф. - М.: Вузовский учебник, 2018.
50. Жуков Е. Банктар жана банктык эмес кредиттик уюмдар жана алардын операциялары: Учебник / Под ред. Жукова Е.Ф., Эриашвили Н.Д. - М.: Юнити.
51. Иващенко Н. Экономика инноваций: Учебное пособие - книга – ИСТИНА Авторы: · Год издания: 2016.
52. Иванов В. В. [и др.]. Банктар жана банк иштери: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар. Б. И. Соколова редакцияланган. – Москва: Издательство Юрайт, 2021.
53. Камысовская С. В. Бухгалтердик эсепке алуу каржылык отчеттуулук: түзүү жана көрсөткүчтөрүн талдоо. Окуу куралы. Москва Издательство НИЦ ИФРА-М. 2022.
54. Карманов М. В. [и др.]. Демография: академиялык бакалавриат үчүн окуу китеби жана практикум. Жалпы редакция астында М. В. Карманова. — Москва: Издательство Юрайт, 2019.
55. Кирильчук С. П. Ишкана экономикасы: ЖОЖдор үчүн окуу китеби/; жалпы редакциясы астында С. П. Кирильчук. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — 417б.
56. Конягина М. Н. [и др.]. Санариптик экономиканын негиздери: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар/; отв.ред. М. Н. Конягина. – Москва: Юрайт, 2022. – 235б. – Текст: электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. – URL: <https://urait.ru/bcode/497523>
57. Корягин Н. Д. [и др.] Кризистик башкаруу: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар. Редакцияланган Н. Д. Корягина. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — (Жогорку билим). — ISBN 978-5-534-00539-4. — Электрондук текст // Образовательная платформа Юрайт

58. Косов, П. И. Демографиянын негиздери. Окуу куралы / П.И. Косов, А.Б. Берендеева. - М.: ИНФРА-М, 2018.
59. Котлер, Ф. Маркетингди башкаруу: экспресс курсу / Котлер Ф., Келлер К. – 6-е изд. – Санкт-Петербург [и др.]: Питер, Прогресс книга, 2019.
60. Котлер, Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер, Г. Армстронг. - М.: Вильямс; Издание 2020.
61. Кочеткова А.И., Кочетков П.Н. Антикризисное управление. Инструментарий. Бакалавриат жана магистратура үчүн окуу китеби жана практикум 2022. 440б. ISBN 978-5-534-01617
62. Криворучко С.В., Достов Л.В., Лопатин В.А.: Заманбап төлөм системалары жана технологиялары. Учебник. Кнорус, 2022.
63. Лаврушин О.И. Банк жана банктык операциялар: Учебник / ред. Лаврушина О.И. - М.: КноРус, 2018. – 303б.
64. Лутошкин, И. В. Санариптик экономика куралдары: окуу куралы / И. В. Лутошкин. – Ульяновск: УлГУ, 2020. – 136б. – Электрондук текст // Лань: электронно-библиотечная система. – URL.
65. Майоров, И. Г. Санариптик экономиканын негиздери: Окуу куралы / И. Г. Майоров. – Москва: РТУ МИРЭА, 2021. – 94 с. – Текст: электрондук // Лань: электрондук китепкана тутуму
66. Малых Н. И. Статистика 2-х том. Том 2. Социалдык-экономикалык статистика. Академиялык бакалавриат үчүн окуу китеби жана практикум. М.: Юрайт, 2017. 474б.
67. Ишкананын тышкы экономикалык ишмердүүлүгүндөгү Маркетинг. - М.: Внешторгиздат, 2019.
68. McConnell, Campbell R. Economics: principles, problems, and policies Москва: ИНФРА-М, 2013 (английском языке).
69. Мелкумов, Я.С. Социалдык-экономикалык статистика: окуу куралы/Я.С. Мелкумов - М.: Инфра-М, 2019. – 234б.
70. Микро жана макроэкономика. Окуу китеби – Б.: 2019. – 38б. ISBN 978-9967-478-21-3.
71. Моисеева Н. К. Международный маркетинг и бизнес: Учебное пособие Издательство: КУРС. 2019.
72. Нагапетьянц Н.А Международный маркетинг: Учебное пособие / Под ред. Нагапетьянца Н.А., Эриашвили Н.Д. - М.: Юнити, 2018.
73. Налоговый кодекс Кыргызской Республики. Бишкек. 2023.
74. Нечаев А.С., Прокофьева А.В. Бухгалтердик эсеп, талдоо жана тышкы экономикалык иш-аудит. Учебник. Издательство Инфракрасно-М. 2016.
75. Нуралиев С. У. Маркетинг: окуу куралы: даярдоо багыттары боюнча окуган жогорку окуу жайларынын студенттери үчүн «Экономика «Менеджмент»– Москва: Инфра-М, 2020.
76. Нуреев Р.М. Улуттук экономика: Учебник / Под общ. ред. Р.М. Нуреева. – М.: ИНФРА-М, 2014. – 655б. – ISBN 978-5-16-003714-1.

77. Нуриев Р.М. Улуттук экономика: Окуу китеби / Ред. ред. проф., д.е.с. Нуриева Р.М. - М.: NITs INFRA-M, 2014.
78. Панько Ю.В., Яшкова Н.В. Экономикалык анализ Окуу-методикалык колдонмо - М.: Мир науки 2018.
79. Плисецкий Е. Л. [и др.] Аймактык экономика: ЖОЖдор үчүн окуу китеби/; редакциясы астында Е. Л. Плисецкого. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — 532б.
80. Поленова М., Мисоавская Н. Международные стандарты учета и финансовой отчетности. Учебник. 2016.
81. Радюкова Я.Ю., Чернышова О. Н., Федорова А.Ю. [и др.]. Банковский менеджмент: учебник /— Москва: ИНФРА-М, 2020.
82. Роберт Пиндайк, Даниэль Рабинфельд. Микроэкономика. 5-е изд. — СПб.: Питер, 2012. — 608б. ISBN 978-5-459-01019-0.
83. Розанова, Н. М. Заманбап компаниянын атаандаштык стратегиясы: студенттер жана аспиранттар үчүн окуу китеби жана семинар / Н. М. Розанова. — М.: Издательство Юрайт, 2018.
84. Савченко П.В. Улуттук экономика: учебник / под ред. П.В. Савченко. — 5-е изд., перераб. и доп. — М.: Инфра-М, 2022. — 806б. — ISBN: 978-5-16-012927-3.
85. Сартбаев, С. Е. Ишкананын атаандаштык көрсөткүчтөрүн талдоо боюнча УСУЛДУК СУНУШТАР / С. Е. Сартбаев. — М.: ИНФРА-М, 2017.
86. Смитиенко Б. М. [и др.]. Улуттук экономика в 2 ч. Часть 1: ЖОЖдор үчүн окуу китеби/; редакциясы астында Б. М. Смитиенко, Н. В. Лукьянович. — 4-е изд., перераб. и доп. — Москва: Издательство Юрайт, 2022.
87. Сулейманов М. Д. Цифровая экономика: учебник / М. Д. Сулейманов. — Сочи: РосНОУ, 2020. — 356б. — Электрондук текст // Лань: электронно-библиотечная система.
88. Тарасова, А.Ю. Коммерциялык банктардын валюталык операциялары: окуу куралы / А.Ю. Тарасова; Финуниверситет, Ярославский филиал. — Ярославль: Канцлер.
89. Умавов, Ю.Д. Основы маркетинга (для бакалавров) / Ю.Д. Умавов, Т.А. Камалова. - М.: КноРус, 2019.
90. Урунов А.А. Регионалдык экономика. Окуу китеби жана семинар Издательство: ИНФРА-М, 2020.
91. Усманилиева Г.Б. Камсыздандыруу компанияларында бухгалтердик эсеп: окуу куралы. Бишкек: 2014.
92. Фролова Е. А. Улуттук экономика: окуу-методикалык колдонмо / Е. А. Фролова. — 2-ое изд., перераб. и доп. — Томск: Изд-во ТГПУ, 2009. — 120 с. — ISBN 978-5-89428-387-6.
93. Хаксевер К., Рендер Б., Рассел Р.С., Мердик. Р.Г. Башкаруу жана уюштуруу 1. Бурменко Т. Д. Заманбап экономикадагы социалдык кызматтар: изилдөө. маалымдама.жөлөкпул / Т. Д. Бурменко, Е. Г. Тарханова. — Иркутск: Изд-во БГУЭП, 2013.

94. Хасбулатов Р. И. [и др.] Улуттук экономика в 2 ч. Часть 2.: учебник для вузов /; под редакцией Р. И. Хасбулатова. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — 691б.

95. Хасбулатов Р. И. Международная торговая политика в 2 ч. Часть 2.: бакалавриат жана магистратура үчүн окуу китеби / Р. И. Хасбулатов; под общ. ред. Р. И. Хасбулатова. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2019. — 275б.

96. Чалдаева Л. А., Шаркова А. ВУюмдун экономикасы: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар. Редакцияланган Л. А. Чалдаевой, А. В. Шарковой. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — 344б.

97. Чая В. Т. Башкаруу Бухгалтердик эсеп: жогорку окуу үчүн окуу китеби жана семинар / В. Т. Чая, Н. И. Чупахина. — Москва: Издательство Юрайт, 2022. — 332 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-10739-5. — Электрондук текст // Образовательная платформа Юрайт [сайт].

98. Чеканский, Фролова: Микроэкономика. Промежуточный уровень. Учебник. Издательство: Проспект, 2022. — 688б. ISBN: 978-5-392-27949-4.

99. Щербаков А.В., Олескин А.В., Румянцев В.Ю. Д.И. Менделеева, атындагы Тармактык экономика /; социалдык-экономикалык болжолдоо институту Сретенский клуб им. С.П. Курдюмова. — М.: Грифон, 2020. — 72б.

13. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫ МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК ЖАКТАН КАМСЫЗ КЫЛУУ

Өндүрүштүк практика учурунда студент маалыматтарды иштеп чыгуучу заманбап аппаратураларды жана каражаттарды колдоно алат: программаларды иштеп чыгуучу компьютерлер

Жогорку сапаттагы практика өтүү үчүн студенттер төмөнкүдөй материалдык-техникалык камсыз кылуу практикасын керек:

- жумуш орду;
- персоналдык компьютер;
- принтер, сканер;
- порталдар боюнча маалымат издөө үчүн интернет тармагына кирүү мүмкүндүгү;

– илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн программалык камсыздоо.

Жогоруда аталган объектилердин бардыгы колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелерге, ошондой эле коопсуздук талаптарына жооп бериши керек.

14. ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАНЫ ЖЫЙЫНТЫКТОО ТАРТИБИ

По окончании практики руководитель организации, предприятия, в котором студент проходил практику, дает развернутую характеристику результатов практики и общественной работы студента.

Для подведения итогов и оценки результатов практики студент представляет на кафедру отчет по практике с приложениями.

1. Отчет студента по практике при положительном отзыве руководителя выносится на защиту.

2. Каждый студент защищает отчет по практике руководителю. На основании материалов по практике, а также результатов защиты, комиссия в присутствии студента дает оценку учебно-ознакомительной практике.

3. Оценка по итогам защиты отчета по практике заносится в ведомость, в зачетную книжку студента и журнал учета успеваемости.

Практика аяктагандан кийин, уюмдун жетекчиси, студент практика өткөн ишкана, студенттин практикасынын жана коомдук ишинин натыйжаларынын кеңири мүнөздөмөсүн берет.

Студент практиканын жыйынтыктарын жана жыйынтыктарын баалоо үчүн кафедрага тиркемелери менен практика боюнча отчет берет.

1. Студенттин практика боюнча отчету, эгерде жетекчинин оң пикири болсо, коргоого коюлат.

2. Ар бир студент практика отчет жетекчисине коргойт. Практика боюнча материалдардын, ошондой эле коргоонун жыйынтыктарынын негизинде комиссия студенттин катышуусунда окуу-таанышуу практикасына баа берет

3. Практика боюнча отчет коргоо боюнча баа берүү, Студенттик эсепке алуу китепчеси жана журналына ведомостто жазылган.

Өндүрүштүк практика боюнча отчетту иштеп чыгуу

Практика аяктагандан кийин студент үч күндүк мөөнөттө кафедрага тапшырышы керек:

1. Жетекчинин корутундусу менен тыкан толтурулган практика күндөлүгү.

2. Өндүрүштүк практика программасынын аткарылышы жөнүндө тиешелүү түрдө таризделген жазуу жүзүндөгү отчет. Отчет өз сөзү менен, аткарылган иштин деталдуу сүрөттөлүшү түрүндө жазылышы керек. Мында ар бир бөлүмдүн тексттик бөлүгүнө эсептик жана аналитикалык таблицалар, схемалар, толтурулган жана иштелип чыккан документтер, статистикалык жана бухгалтердик эсептин толтурулган формалары ж. б. программанын тиешелүү бөлүмүн мүнөздөгөн документтик материалдар тиркелет.

Структуралык отчет 3 бөлүктөн турат:

1. Введения, в котором приводится характеристика предприятия, министерства и ведомства дается общая оценка выполнения практических заданий.

2. Основной части, которая, раскрывает все разделы программы практики;

3. Заключение, в котором практикант излагает свои выводы о полученном практическом опыте работы, рекомендации, касающиеся повышения эффективности работы того или иного подразделения.

Отчет по практике студент представляет на соответствующую кафедру «Налоги и налогообложение»; «Экономика»; «Финансы»; «Бухгалтерский учет, анализ и аудит» «Банковское дело» сразу после завершения практики.

1. Ишкананын, министрликтин жана ведомствонун мүнөздөмөсүн берген киришүү практикалык тапшырмалардын аткарылышына жалпы баа берилет.

2. Практиканын программасынын бардык бөлүмдөрүн ачып берген негизги бөлүгү.

3. Корутундулар, анда практикант алган практикалык иш тажрыйбасы жөнүндө өзүнүн тыянактарын, тигил же бул бөлүмдүн ишинин натыйжалуулугун жогорулатууга тиешелүү сунуштарды баяндайт.

Студент практика боюнча отчетту тиешелүү кафедрага тапшырат "Салык жана салык салуу", "Экономика", "Финансы", "Бухгалтердик эсеп, талдоо жана аудит", "Банктык иш" практика аяктагандан кийин.

Приложение №1

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

Ж.БАЛАСАГЫН атындагы КЫРГЫЗ УЛУТТУК УНИВЕРСИТЕТИ

ЭКОНОМИКА ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ

КАФЕДРА _____

ОТЧЕТ

өндүрүштүк практикадан өтүү жөнүндө

студент _____ гр.
(Ф.А.А.)

Практика өтүүчү жер _____
(уюмдун аталышы)

Кафедрадан практика жетекчиси _____
(илимий даража, илимий наам, Ф.А.А.)

(кол тамгасы)

БИШКЕК – 2024-ж.